

Motion till riksdagen 2011/12:N259

av Lise Nordin m.fl. (MP)

Förbud mot uranbrytning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur ett lagstiftat uranbrytningsförbud kan införas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett moratorium för uranprospektering.

Uranbrytningens negativa konsekvenser

Uranbrytning i Sverige upphörde 1969 då det uppmärksammades att brytningen gett stor lokal miljöpåverkan i området runt Ranstadverket i Skövde, bland annat genom läckage till vattendrag. Motståndet på orten blev så starkt att brytningen tvingades upphöra. Idag importerar Sverige uran från länder som Namibia, Kazakstan, Australien och Kanada. I alla dessa områden bor det människor som har små ekonomiska eller demokratiska möjligheter att säga nej till den miljö- och hälsofarliga verksamheten. Att uranbrytning sker i delar av världen där det bor en utsatt befolkning är det kanske tydligaste argumentet på att uranbrytning är en icke önskvärd aktivitet.

Förutom de negativa miljöaspekter som all brytning medför innebär uranbrytning också radioaktiv strålning. Hela 85 procent av den radioaktivitet som finns i malmen lämnas kvar som gruvavfall. Det är då i en form som gör radioaktiviteten (och tungmetaller) mycket mer lättspredd än i urberget. Det radioaktiva avfallet och tungmetallerna måste tas om hand på ett säkert sätt under tusentals år. Det är ett arv som Miljöpartiet de gröna inte vill lämna efter sig till kommande generationer.

Fel! Okänt namn på

Ökat tryck att bryta uran i Sverige

För varje år som går har intresset från utländska bolag att få söka och bryta uran i Sverige ökat. Det ökade intresset beror delvis på stigande marknadspri- ser som lockat främst utländska företag som fått uppfattningen att det finns gott om uran i svensk berggrund och att det förmodligen kommer att bli tillå- tet att bryta uran.

Det finns idag över 200 tillstånd för prospektering i Sverige. Det faktum att flera företag investerar miljontals kronor i att prospektera efter uran talar sitt tydliga språk; de gör kalkylen att de kommer att bli möjligt, och därmed lönsamt, att bryta uran i Sverige. På många orter runt om i vårt land från Skåne till Norrbotten oroas människor över framtiden för sina hemorter. Ing- en vill ha uranbrytning i närheten av sin bostad, sitt fritidshus, sina ströv-, jakt-, eller fiskeområden. Hotet om uranbrytning kan i sin tur lägga en död hand över utveckling av annat slag på de orter där prospektering pågår.

Ökat behov av lagstiftat förbud

Utöver diskussionen om huruvida uranbrytning någonsin kan ske utan miljö- förstöring höjs nu allt fler röster om att en fullgod kontroll av ansökningar brister. Professor Lena Marcusson utredde 2009 Naturvårdsverkets verksam- het och konstaterade att miljöprövningar prioriterades bort och marginaliserar- des. I en intervju i Miljöaktuellt oktober 2011 säger Göran Stenman, rådman vid miljödomstolen i Vänersborg: *I Naturvårdsverkets frånvaro finns risk för att viktiga spetskunskaper inte kommer fram. Företaget föreslår sina egna villkor och då måste motparten bedöma om det är rimligt eller inte. Sådana påståenden får inte stå oemotsagda.*

Det blir allt mer uppenbart att dagens lagstiftning och juridiska prövning inte är en garant mot miljöskadlig uranbrytning. För att garantera att uran- brytning inte ska ske är det enda tydliga ett lagstiftat förbud. Det skapar tyd- lighet för både näringsliv och medborgare. Det är inte bra näringspolitik att locka utländska företag att komma hit och göra investeringar och undersök- ningar genom att inge dem falska förhoppningar. Det är inte bra ur demokra- tisynpunkt att försöka lugna oroliga medborgare genom att ge dem felaktiga försäkringar.

Med anledning av ovanstående föreslår vi att riksdagen tillkännager för re- geringen som sin mening att regeringen bör utreda hur ett lagstiftat uranbryt- ningsförbud kan införas. I väntan på denna utredning är en logisk konsekvens att ett moratorium för uranbrytning införs.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 3 oktober 2011

Lise Nordin (MP)

Jabar Amin (MP)

Per Bolund (MP)

Valter Mutt (MP)

Kew Nordqvist (MP)

Stina Bergström (MP)

Jan Lindholm (MP)

Annika Lillemets (MP)

Tina Ehn (MP)